

Bedre praktik: Vi skal gentænke samarbejdet mellem skoler og læreruddannelser

Mette Strandgård Christensen,
Professionshøjskolen Absalon,
Læreruddannelsen – Roskilde,
Center for Skole og Læring

Kommentar til Jens Aarby: "Praktik og praksiskontakt i ny læreruddannelse med fokus på naturfagene", MONA, 2022(1).

I artiklen "Praktik og praksiskontakt i ny læreruddannelse med fokus på naturfagene" redegør Jens Aarby loyalt for udviklingsgruppens udmeldinger om hvordan praktik og praksissamarbejde kan gentænkes i udviklingen af den nye læreruddannelse. Jens Aabys bud på udfordringer og behov som følge af udviklingsgruppens forslag er her og nu lige så godt som andres – på nuværende tidspunkt er vi stadig efterladt med flere spørgsmål end svar. Det skal dog ikke forhindre os i at puste balloner op, vel vidende at nogen formentlig kommer til at holde, og at andre ikke gør, når først den nye læreruddannelse har været en tur igennem den politiske vridemaskine. Vi venter stadig i spænding på det politiske arbejde og dermed den endelige aftale.

I ventetiden er vi helt fælles om at ønske *en endnu bedre praktik*. Aarby fremhæver i sin redegørelse af udviklingsgruppens arbejde at der er et centralt ønske om "tydelig sammenhæng", en bedre sammenhæng mellem læreruddannelsen og skolerne og dermed en mulig løsning af det allestedsnærværende teori/praksis-dilemma. Sammenhæng og heraf følgende samarbejde er helt centrale begreber i forslaget fra udviklingsgruppen, men hvad ligger der mon bag?

Aarby analyserer *sammenhæng* ind i Lund & Nielsens (2018, s. 98) kategorier af sammenhænge idet han argumenterer for at vi i denne diskussion af sammenhænge ofte taler forbi hinanden fordi vi implicit refererer til forskellige kategorier. Det kan sagtens være tilfældet. Men hvis vi regner med at udviklingsgruppen er helt bekendt med Lund & Nielsens seks kategorier, så vil vi kunne tale om tydeligere sammenhæng i alle seks kategorier.

På Professionshøjskolen Absalon i Roskilde har vi i dette års førsteårspraktik haft gang i et lille pilotprojekt. Her har vi knyttet praktikken sammen med modulet Undersøgelse i skolens praksis (UISP) der indgår i Lærerens grundfaglighed, hvilket umiddelbart har været en succes i forhold til flere af Lund & Niensens kategorier. De studerende har til UISP således været tilknyttet den samme skole som de senere skulle i praktik i. Det har for de studerende været med til at skabe en sammenhæng “som et psykologisk og læringsmæssigt begreb”, og samtidig har vi fra de deltagende skoler modtaget gode tilbagemeldinger. Det at skolerne tidligt kender de studerende og underviserne på campus, giver dem mulighed for i praksis at forstå sig som og agere som uddannelsessted. Det har givet os de første erfaringer med at skolerne virkelig gerne vil involveres mere, især når det samtidig virker meningssskabende – også for dem. Pilotprojektet har dermed også været med til at skabe en mere flydende vekselvirkning mellem de to arenaer hvilket øger muligheden for en mere nuanceret forståelse af forholdet mellem teori og praksis samtidig med at fx mikroafprøvninger også bliver en didaktisk mulighed – og dermed endnu et bidrag til sammenhæng som et epistemologisk begreb (som Aarby netop anfører hovedsageligt er knyttet til forholdet mellem teori og praksis i læreruddannelsen). Vi har helt sikkert været udfordret på struktur idet vi har igangsat en fremadskuende tilgang i en allerede fastsat ramme, men det er en udfordring som vi er klar til at løse i samarbejde med skolerne.

Betragter vi muligheder for at skabe øget sammenhæng, i den forstand som Aarby beskriver som ofte implicit knyttet an til didaktiske begreber som kontinuitet, progression og rækkefølge samt det engelske begreb alignment, får jeg lyst til at tage fat i to perspektiver: Det ene kommer fra egen erfaring, det andet er en ballon som jeg vælger at puste op. Udviklingsgruppen omtaler dels et separat arbejde forankret i Børne- og Undervisningsministeriet, med fokus på overgang mellem uddannelse og job, dels nævner den “Outro” på uddannelsens fjerde år. Dermed kan ord som mentor eller “ny i job”-muligheder komme i spil. Jeg var som nyuddannet lærer i mit første lærer-år selv med i en mentorordning koblet med en mindre tidsreduktion. Det oplevede jeg som en rigtig god “hånd i ryggen”, at der var en dygtig, erfaren lærer som jeg – helt legitimt – havde fri adgang til. Jeg tænker at en god start er en yderst vigtig investering, både for den enkelte lærer, for eleverne, for skolerne og for vores samfund.

Samtidig tænker jeg, fra min nuværende position, at det kunne være spændende også at overveje muligheden for at der i løbet af første år i job afholdes seminarer på læreruddannelserne hvor de nyuddannede vender tilbage for, sammen med UC-undervisere og studiekammerater, at komme tættere på de udfordringer som nyuddannede støder på i deres hverdag. Det vil være til gavn for de nye lærere, men det vil også bringe ny praksisviden tilbage til læreruddannelserne.

Aarby afslutter sin analyse med at konkludere at alle sammenhængsforståelser er gyldige og vigtige når blot det er tydeligt hvilken sammenhæng vi refererer til i en gi-

ven situation. Men selv med ovenstående forsøg på at gøre opmærksom på mulige nye sammenhænge i forskellige kategorier er det for mig klart at der er et indlysende behov for en gennemgribende gentænkning af de organisatoriske, strukturelle og kulturelle rammer for samarbejder mellem professions- og campusarenaen. Skal intentionerne i udviklingsgruppens forslag indfries, så rækker det næppe med en række mindre justeringer af delområder. Der skal skabes en åben mulighed for ikke alene en *bedre praktik*, men også indirekte et udviklingsløft af skolens såvel som uddannelsens praksis.

I artiklen opbygger Aarby i flere omgange et argument om at de studerende ikke synes at de lærer noget på læreruddannelsen, men at det er i praktikken de lærer noget. Som eksempel nævnes 5E-modellen fra biologiundervisningen som de studerende lykkeligt benytter som analysemodel i forhold til undervisning – uden at foretage de fornødne refleksioner over modellens tilstrækkelighed. Hvilket illustrerer det uafvendeligt problematiske i relationen mellem teori og praksis.

Som underviser i matematik på læreruddannelsen vil jeg glæde mig til fx at få muligheden for et tættere samarbejde med kolleger fra LG-fagene på læreruddannelsen og en forhåbentlig øget adgang til uddannelsesskolerne, så vi sammen kan udvikle læreruddannelsen til gavn for de studerendes professionsrettede læring og udvikling. Tænk at få lov til at udvikle undervisning både i klasselokaler på skoler og i undervisningslokaler på campus i et tresidet fællesskab mellem lærere, undervisere og studerende. Det vil give mulighed for at udvikle undervisningen både på skolerne og på campus – samtidig med at det vil give de studerende erfaringer med at gøre forskellige typer af undervisning til genstand for analyser og refleksion på baggrund af den uddannelsesviden de har fået på campus. De vil hermed også lære at det at kunne videreudvikle undervisningen sammen med andre er en naturlig del af det at varetage undervisning, også efter endt uddannelse. Det er også vigtig læring for vores studerende. På den måde sikrer vi en dynamisk læreruddannelse.

Aarbys præcisering af de forskellige tilgange til teori-praksis-relationer samt konkrete eksempler fra naturfagsundervisningen giver et tydeligt billede af hvor kompleks en situation vi er i når vi vil udvikle læreruddannelsen og samarbejdet mellem de to arenaer den foregår i. Vi skal drøfte det og tænke os godt om når vi skal være med til at foreslå og implementere nye sammenhænge og samarbejdsformer. De må ikke ende som de "faste kasser til faste aktiviteter" der er vanskelige at vedligeholde, som Aarby så levende skriver at have set til naturfagsundervisning på skoler. Får vi en ægte mulighed for at tænke og agere nyt i nye sammenhænge og samarbejder med det mål at styrke dannelse og kompetencer hos de nye lærere, så de kan varetage alle de opgaver man har som lærer i folkeskolen – ja, så skal vi gribe chancen og med kritisk omhu udvikle dette nye i samarbejde med professionen. Dermed vil vi også udvikle et fælles og måske nyt sprog til brug i vores ... kan vi kalde det en tredje eller i hvert fald fælles læreruddannelsesarena?